

S.D.E.
F.Y.B.A. Sem – I (CBCS 2018 Course) : WINTER - 2018
SUBJECT : POLITICAL SCIENCE (G1) - I

Day : Wednesday
Date : 05/12/2018

W-2018-4188

Time : 10.00 AM TO 01.00 PM
Max. Marks : 70

N.B.

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
  - 2) Figures to the **RIGHT** indicate **FULL** marks.
-

Q.1 Discuss the Pluralist Theory of Sovereignty. **(16)**

OR

Explain the Meaning, Definition of Political Science.

Q.2 Attempt **ANY TWO** of the following. **(12)**

- a) State the Meaning and Definition of the term 'Sovereignty'.
- b) Explain the Force theory of Origin of the state.
- c) State John Locke's views on Human Nature.

Q.3 Attempt **ANY TWO** of the following. **(12)**

- a) State relationship between Political Science and Public Administration.
- b) Explain the Theory of Divine Origin of the State.
- c) Explain the Types of Sovereignty.

Q.4 Attempt **ANY THREE** of the following. **(15)**

- a) Critically evaluate Historical Theory of Origin of State.
- b) Explain relationship between Political Science and Sociology.
- c) 'Political Science is a Social Science' Explain this statement.
- d) State the Characteristics of Sovereignty.

Q.5 Write short notes on the following : (**Any Three**) **(15)**

- a) Significance of Political Science
- b) John Austin's Theory of Sovereignty
- c) Scope of Political Science
- d) Rousseau's concept of 'General will'

* * * * *

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ सार्वभौमत्त्वाच्या अनेक सत्तावादी सिध्दांताची चर्चा करा. (१६)

किंवा

राज्यशास्त्राचा अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

- अ) सार्वभौमत्त्वाचा अर्थ आणि व्याख्या सांगा.
- ब) राज्याच्या उत्पत्तीचा शक्ती सिध्दांत स्पष्ट करा.
- क) जॉन लॉक चे मानवी स्वभावावरील मत सांगा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

- अ) राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन यांच्यातील संबंध सांगा.
- ब) राज्याच्या उत्पत्तीचा दैवी सिध्दांत स्पष्ट करा.
- क) सार्वभौमत्त्वाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

- अ) राज्याच्या उत्पत्तीच्या ऐतिहासिक सिध्दांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- ब) राज्यशास्त्र आणि समाजशास्त्र यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
- क) 'राज्यशास्त्र हे सामाजिक शास्त्र आहे' हे विधान स्पष्ट करा.
- ड) सार्वभौमत्त्वाची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टीपा लिहा. (१५)

- अ) राज्यशास्त्राचे महत्त्व
- ब) जॉन ऑस्टीनचा सार्वभौमत्त्वाचा सिध्दांत
- क) राज्यशास्त्राची व्याप्ती
- ड) रूसोची 'सामूहिक ईहा' संकल्पना

हिंदी रूपांतर

सूचनाएं:

- १) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- २) दाहिने ओर दिए हुए अंक गुणोंका निर्देश करते हैं।

प्र.१ प्रभुसत्ताक का अनेकसत्ताक सिद्धांत स्पष्ट कीजिए। (१६)

किंवा

राज्यशास्त्र का अर्थ एवं व्याख्या स्पष्ट कीजिए।

प्र.२ निम्नलिखित में से किन्हीं दो के उत्तर लिखिए। (१२)

- अ) प्रभुसत्ताक का अर्थ एवं व्याख्या बताइए।
- ब) राज्य निर्मिती का बल सिद्धांत स्पष्ट कीजिए।
- क) जॉन लॉक का 'मानवी स्वभाव' का दृष्टिकोण बताइए।

प्र.३ निम्नलिखित में से किन्हीं दो के उत्तर लिखिए। (१२)

- अ) राजनिती विज्ञान एवं लोकप्रशासन का संबंध बताइए।
- ब) राज्य निर्मिती का दैवी सिद्धांत स्पष्ट कीजिए।
- क) प्रभुसत्ताक के प्रकार स्पष्ट कीजिए।

प्र.४ निम्नलिखित में से किन्हीं तीन के उत्तर लिखिए। (१५)

- अ) राज्य निर्मिती के ऐतिहासिक सिद्धांत का टीकात्मक आलोचना कीजिए।
- ब) राजनिती विज्ञान एवं समाज विज्ञान में फरक स्पष्ट कीजिए।
- क) 'राजनिती विज्ञान ये समाज विज्ञान है- यह विधान स्पष्ट कीजिए।
- ड) प्रभुसत्ताक की विशेषताएं स्पष्ट कीजिए।

प्र.५ निम्नलिखित में से किन्हीं तीन पर टिप्पणीयां लिखिए। (१५)

- अ) राजनिती विज्ञान का महत्त्व
- ब) जॉन ऑस्टीन का प्रभुसत्ताक सिद्धांत
- क) राजनिती विज्ञान की व्याप्ती
- ड) रूसो की 'सामूहिक ईहा' संकल्पना

* * * *